Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2024/0074(NLE)

19.11.2024

****

SOOVITUSE PROJEKT

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Serbia Vabariigi vahelise Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatiivtegevust Serbia Vabariigis käsitleva kokkuleppe sõlmimise kohta
(08441/2024 – C10-0086/2024 – 2024/0074(NLE))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Karlo Ressler

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus
***	nõusolekumenetlus
***I	seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
***II	seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
***III	seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT 5

SELETUSKIRI 6

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Serbia Vabariigi vahelise Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatiivtegevust Serbia Vabariigis käsitleva kokkuleppe sõlmimise kohta
(08441/2024 – C10-0086/2024 – 2024/0074(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (08441/2024),

– võttes arvesse Euroopa Liidu ja Serbia Vabariigi vahelise Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatiivtegevust Serbia Vabariigis käsitleva kokkuleppe eelnõu (08447/2024),

– võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punktidele b ja d, artikli 79 lõike 2 punktile c ning artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C10-0086/2024),

– võttes arvesse kodukorra artikli 107 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 117 lõiget 7,

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitust (A10-0000/2024),

1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

a. Taustteave
Nõukogu otsusega on kavas heaks kiita Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tegevust Serbia Vabariigis käsitlev Euroopa Liidu ja Serbia Vabariigi vaheline staatust käsitlev kokkulepe, nagu on ette nähtud Euroopa piiri- ja rannikuvalvet käsitlevas määruses (EL) 2019/1896.

Üks Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (edaspidi „amet“) ülesandeid on teha kolmandate riikidega Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrusega hõlmatud valdkondades koostööd, „mis võib seisneda operatiivtegevuse käigus piirihaldusrühmade suunamises kolmandatesse riikidesse“. Amet võib teha oma ülesannete täitmiseks koostööd kolmandate riikide asutustega, mis on pädevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimustes, ning võib kolmanda riigi nõusolekul võtta selle kolmanda riigi territooriumil Euroopa integreeritud piirihaldusega seotud meetmeid.

Staatust käsitlev kokkulepe peaks hõlmama kõiki aspekte, mis on vajalikud ameti tegevuse korraldamiseks kolmandates riikides. Määruse (EL) 2019/1896 artikli 73 lõike 3 kohaselt sõlmib liit olukorras, mis nõuab Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse piirihaldusrühmade suunamist kolmandasse riiki, kus rühmade liikmed teostavad täitevvolitusi, asjaomase kolmanda riigiga staatust käsitleva kokkuleppe.

Kooskõlas Euroopa piiri- ja rannikuvalve määrusega ning selle artikli 76 lõikega 1 esitas komisjon oma teatises COM(2021) 829 kolmandate riikide territooriumil toimuva tegevuse jaoks staatust käsitleva näidiskokkuleppe, nagu on osutatud määruses (EL) 2019/1896. Serbia Vabariigiga sõlmitav staatust käsitlev kokkulepe põhineb komisjoni koostatud näidisel.

Komisjon andis 16. oktoobril 2023 raportööridele ülevaate edusammudest, mida on tehtud staatust käsitleva kokkuleppe läbirääkimistel Euroopa Liidu ja Serbia Vabariigi vahel. 14. novembril 2024 toimus ka põhiõigustele keskenduv kohtumine sidusrühmadega. Lepingule kirjutati alla 25. juunil 2024 Belgradis Serbias.

b. Raportööri seisukoht
2015. aasta rände- ja pagulaskriisi haripunktis saabusid Lääne-Balkani kaudu Euroopa Liitu sajad tuhanded varjupaigataotlejad ja rändajad ning Serbia Vabariik asub ühel tähtsamal ebaseadusliku segarände marsruudil. Rändesurve Lääne-Balkani rändeteedele oli järgnevatel aastatel märkimisväärne, tekitades survet ELi välispiiridel, ning rändevoo seaduslikuks kontrollimiseks kooskõlas rahvusvaheliste ja Euroopa õigusaktidega on vaja teha täiendavaid pingutusi.

Raportöör on seisukohal, et kolmandate riikidega tehtava koostöö raames ametlike, õiguslikult siduvate kokkulepete sõlmimine on otsustava tähtsusega, et tagada sellise koostöö läbipaistvus ning avalik kontroll ja demokraatlik järelevalve selle üle.

Struktureeritud ja püsiv koostöö kolmandate riikidega on Euroopa integreeritud piirihalduse eesmärkide saavutamiseks äärmiselt oluline. Selle koostöö eesmärk peaks olema tõhustada Euroopa piiri- ja tagasisaatmismenetlusi, hõlbustada teabevahetust ja riskianalüüsi ning parandada tagasisaatmisoperatsioonide tõhusust. Lisaks peaks see toetama kolmandaid riike piiride ja rände haldamisel, sealhulgas kasutades alalist korpust, kui see on vajalik välispiiride

kaitsmiseks ja liidu rändepoliitika tulemusliku rakendamise tagamiseks. Piirihalduse tugevdamine rändeteedel on äärmiselt oluline, et vähendada ebaseaduslikke saabumisi, tegeleda inimsmugeldajate muutuva taktikaga ning leevendada inimkaubanduse ja organiseeritud kuritegevusega seotud riske. Lepinguga loodud tõhustatud operatiivkoostöö mängib ebaseadusliku rände vastu võitlemisel ja piirkondliku julgeoleku parandamisel olulist rolli.

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ning Serbia Vabariigi siseministeerium peavad järgima Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse sätteid ja tagama selle täieliku järgimise, sealhulgas põhiõiguste järgimise. Euroopa Parlamendi nõusolekumenetluse käigus osutusid sidusrühmade selgitused kokkuleppe tähtsuse kohta rahuldavaks. Kokkulepe Serbia Vabariigiga ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ametnike kohalolek tagavad piirikontrollis täiendavad menetluselemendid, nagu taustakontrolli- ja teabeoperatsioonid, ning kaitsevad põhiõigusi. Võttes arvesse Serbia Vabariigi kaudu ELi jõudmiseks läbivate inimeste märkimisväärset arvu, tugevdab see leping meie toetust piirkondlikele partneritele, pakkudes nende liikumise tõhusaks haldamiseks olulisi eksperditeadmisi. Kooskõlas määrusega (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet, võimaldab kokkulepe Frontexil viia läbi ühisoperatsioone ning lähetada Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalist korpust kogu Serbia territooriumile, sealhulgas selle piiridele naabruses asuvate kolmandate riikidega.

Kokkuvõttes leiab soovituse koostaja, et kavandatud staatust käsitlev kokkulepe on kooskõlas komisjoni teatises esitatud näidiskokkuleppe sisu ja sätetega, mis peaksid sisalduma lõplikus kokkuleppes.

Kuna see kokkulepe on jõudnud rakendamisjärku, palub Euroopa Parlament Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil parlamenti kiiresti teavitada staatust käsitleva kokkuleppe rakendamise käigus võetud meetmetest ja tuletab ametile meelde määruse (EL) 2019/1896 artikli 73 lõike 8 kohast kohustust lisada oma aastaaruannetesse hinnang kolmandate riikidega tehtava koostöö kohta.

Ülaltoodut arvesse võttes soovitab raportöör Euroopa Parlamendil nõukogu otsuse eelnõu teksti heaks kiita.